

ŽUPANIJSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: 1. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____/50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka. Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljeni prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

U PRVOME ZADATKU SAMO JE JEDAN TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

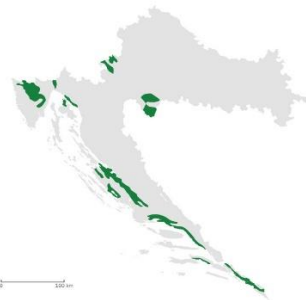
1 **1.** Kraton kojega od navedenih kontinenta **nije** dio Gondvane?

- a) Afrika b) Antarktika c) Australija d) Europa

U SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA UPIŠITE ODGOVORE NA CRTE I RIJEŠITE ZADATKE S POMOĆU PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA, FOTOGRAFIJA I CRTEŽA.

2 **2.** Najstariji pronađeni fosil potječe iz eona čiji je naziv _____, a pronađen je na kontinentu čije je ime _____.

3 **3.** Na crte ispod priloženih tematskih karata upišite pripadajući naziv skupine stijena (prema načinu nastanka) kojoj pripadaju prikazane stijene – vulkanske, sedimentne, metamorfne. Jedna od tih triju skupina nije prikazana na priloženim kartama.

2 **4.** Na priloženoj je fotografiji jedan od najslavnijih kipova Michelangela. Naziv je stijene od koje je isklesan

_____ ,

a po postanku to je

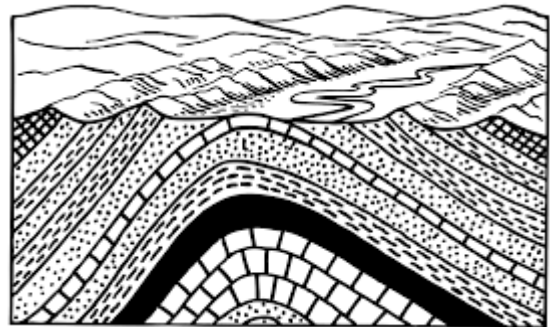
_____ stijena.

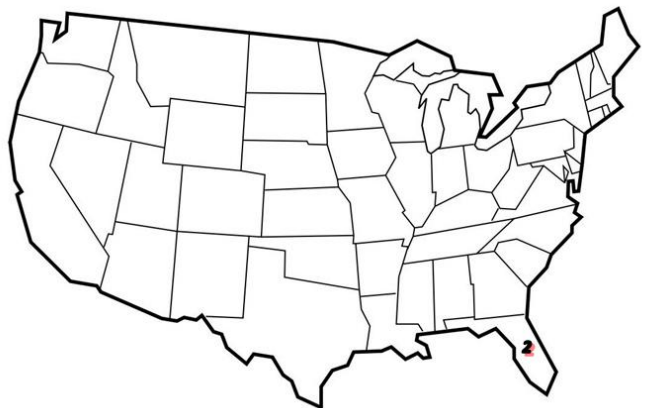
1 **5.** Granu geologije koja proučava kronološki slijed događaja i promjena, zajedno s razvojem organizama koji su odredili razvoj Zemlje od vremena kad je postala samostalno svemirsko tijelo pa do danas, nazivamo _____.

3 **6.** Starost ili kronološki slijed geoloških tvorevina i događaja određuje se i izražava putem _____ i _____ starosti. Na temelju radioaktivnoga raspada izotopa određuje se _____ starost stijena.

2 **7.** Na priloženome crtežu slovom **T** označite tjeme antiklinale, a znakom **X** označite najstariji sloj bore.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE I GEOGRAFSKE KARTE.

1 **8.** Na fotografiji je prikazan jedan od najpoznatijih rasjeda na svijetu. Ime je tog rasjeda _____.

1 **9.** Na priloženoj karti vodoravnim crtama označite saveznu državu u kojoj se taj rasjed nalazi.

2 **10.** Taj se rasjed nalazi na dodiru litosfernih ploče čija su imena _____ i _____ litosferna ploča.

1 **11.** Pomicanje tih ploča 1906. izazvalo je razoran potres jačine 8,3 prema Richteru. Ime je grada u kojemu je tada poginulo više od 3000 ljudi i uništeno više od 80 % zgrada _____.

U SLJEDEĆIM DVAMA ZADATCIMA DOPUNITE REČENICE.

1 **12.** Mjesto na kojemu iz unutrašnjosti Zemlje izbija ugljikov dioksid, što je znak da je potpuno prestala vulkanska aktivnost, nazivamo _____ .

1 **13.** Na mjestu nastanka Kurilskoga dubokomorskog jarka u koliziji su dvije litosferne ploče čija su imena _____ i _____ litosferna ploča.

U SVAKOME OD SLJEDEĆA TRI ZADATAKA SAMO JE JEDAN TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

1 **14.** Godine 2011. Japan je pogodio razoran potres jačine 9 prema Richteru. Koja je nuklearna elektrana zbog toga pretrpjela veliku štetu?
a) Černobil b) Fukushima c) Nagasaki d) Osaka

1 **15.** Što trebamo učiniti ako se u tijeku potresa nađemo u vozilu?
a) odmah stati i napustiti vozilo b) nastaviti voziti i što prije stići do odredišta
c) stati na sigurno mjesto i napustiti vozilo d) stati na sigurno mjesto i ostati u vozilu

1 **16.** Uz koji tip granica litosfernih ploča nastaju najjači potresi?
a) uz destruktivni tip b) uz divergentni tip
c) uz konstruktivni tip d) uz konzervativni tip

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE.

2 **17.** Derazijski proces prikazan na fotografiji nazivamo _____. U podlozi padine niz koju se kreće materijal nalazi se sloj _____ koji prilikom velikih količina kiše poveća svoj volumen i destabilizira materijal na padini.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

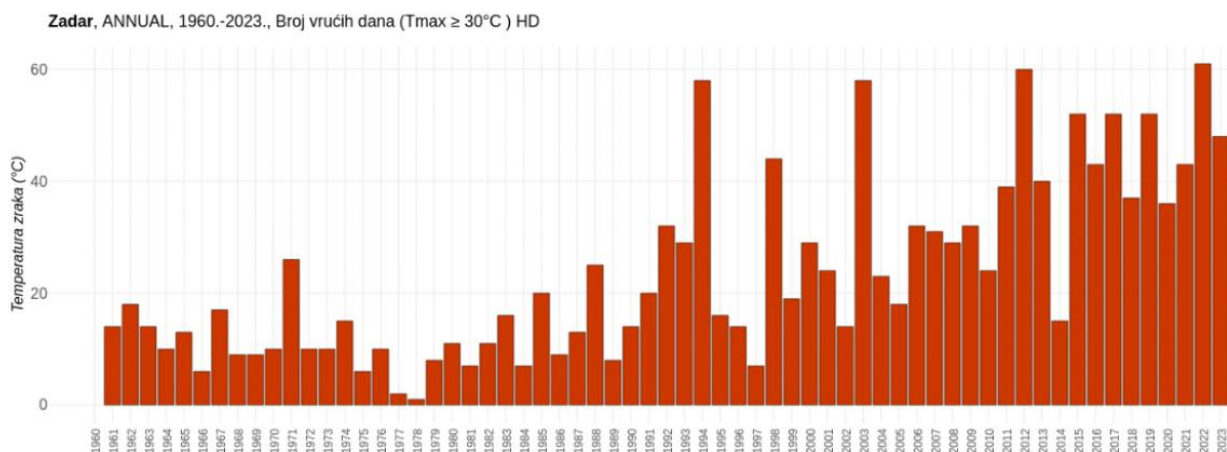

1 **18.** Naziv je derazijskoga procesa prikazanoga na lijevoj fotografiji _____.

1 **19.** Naziv je oblika erozije koji je oblikovao tok rijeke na desnoj fotografiji _____.

2 **20.** Naziv je prikazanih zavoja na rijeci _____, a naziv je poplavne ravnice neposredno uz rijeku _____.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA.

2 **21.** U razdoblju od 1960. do 2023. godina s najvećim brojem vrućih dana u Zadru bila je _____, a s najmanjim brojem bila je _____ godina.

1 **22.** Koliko je cjelovitih standardnih tridesetogodišnjih razdoblja za procjenu klimatskih uvjeta obuhvaćeno priloženim dijagramom? _____

1 **23.** Najmanja maksimalna temperatura meteorološki definiranog vrućeg dana iznosi _____ stupnjeva Celzija.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Tab. 1. Srednje mjesečne temperature zraka na postaji Zadar od 1961. do 2020.

Zadar, 'NORMALE' TM_mean

	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC
REF 1961-1990	6.7	7.4	9.4	12.9	17.2	21	23.6	23.1	19.8	15.7	11.5	8.1
REF 1971-2000	7.3	7.5	9.7	12.9	17.5	21.2	23.9	23.7	19.9	15.8	11.4	8.5
REF 1981-2010	7.3	7.3	9.9	13.4	18.1	21.8	24.6	24.2	20.1	16.3	11.8	8.5
REF 1991-2020	7.7	7.8	10.4	13.8	18.3	22.6	25.1	24.8	20.5	16.5	12.5	8.9

2024-08-08 11:58:49 © DHMZ

1 **24.** Naziv je mjeseca u kojemu je zabilježena najviša srednja mjesečna temperatura u Zadru u navedena četrdesetogodišnja razdoblja _____.

3 **25.** Najniža je srednja dnevna temperatura zraka izmjerena u tridesetogodišnjemu razdoblju od _____ do _____ godine, u mjesecu čiji je naziv _____.

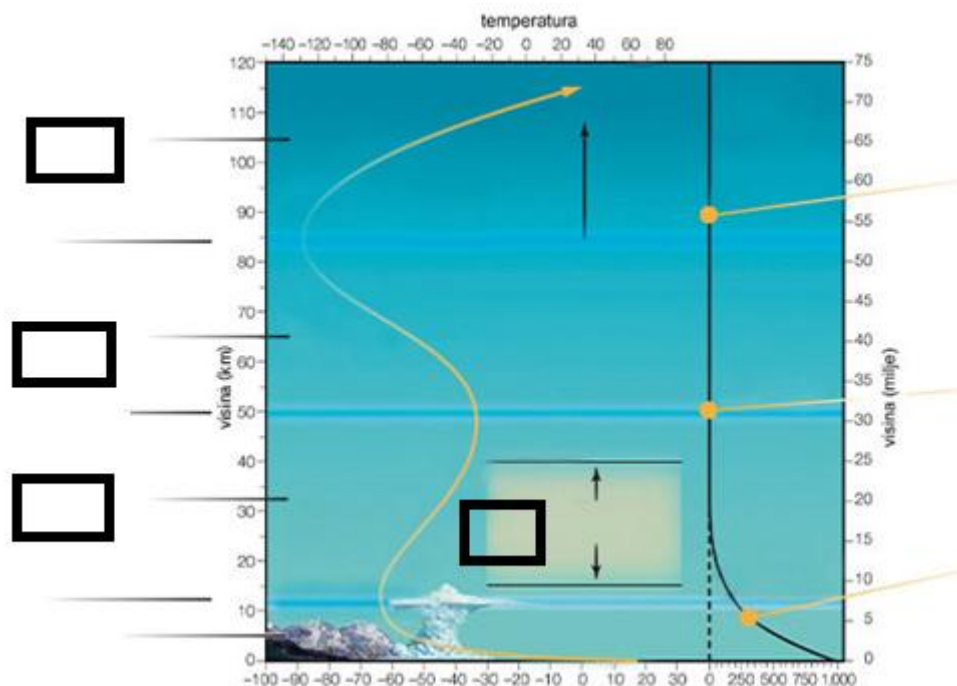
1 **26.** Srednja godišnja temperatura zraka za to tridesetogodišnje razdoblje iz 25. zadatka iznosi _____.

Prostor za računanje:

U SLJEDEĆEMU ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

1 **27.** Koliko će dospjele radijacije Zemlja apsorbirati, a koliko reflektirati, ovisi o karakteristikama atmosfere/podloge. Tijekom dana/noći Zemlja radijacijom više energije prima nego što je gubi.

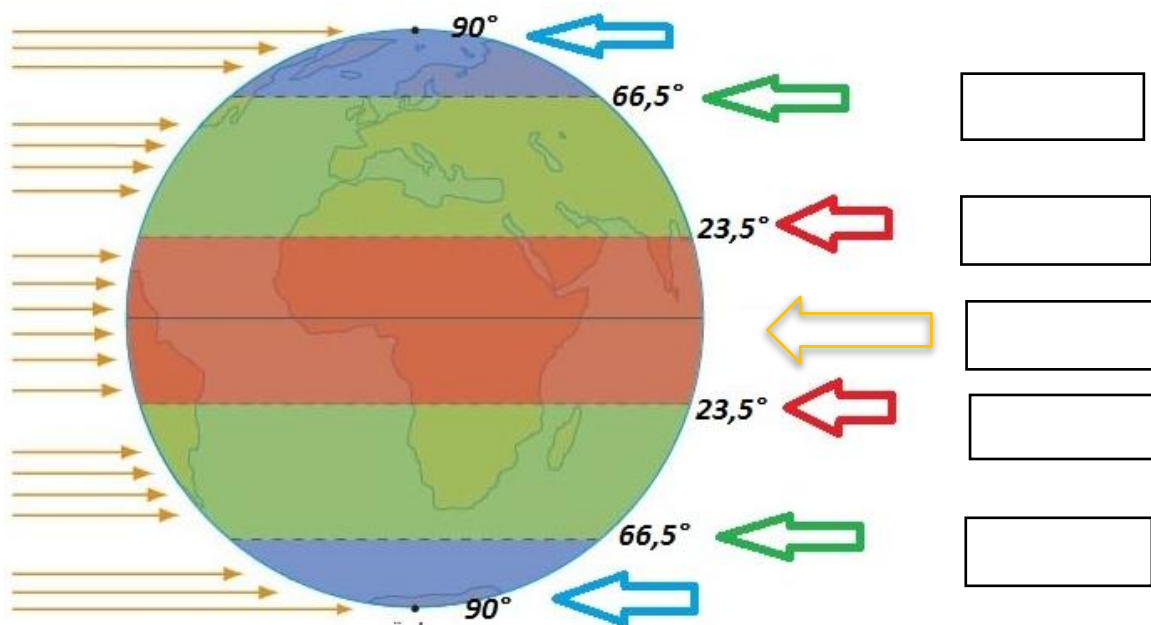
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

1 28. Upišite znak **X** u kvadratić koji označava sloj koji je zaštita od UV zračenja.

1 29. Naziv je sloja koji je zaštita od UV zračenja _____.

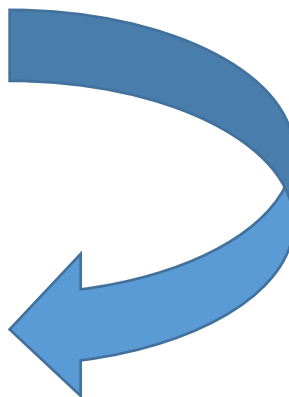
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

3 30. U pravokutnike koji pokazuju na ekvator, obratnice i polarnice upišite **+** za područje visokoga tlaka zraka, a **-** za područje niskoga tlaka zraka, tipičan za pojedinu od tih usporednica prema globalnoj prizemnoj raspodjeli tlaka zraka. Zaokružite oznaku područja tlaka zraka koje donosi većinu padalina Hrvatskoj.

U POSLJEDNJA TRI ZADATKA UPIŠITE ODGOVORE NA CRTE.

- 1** **31.** Upišite znak X ispod strelice koja prikazuje načelni smjer kretanja ciklona na sjevernoj polutki

- 3** **32.** Na crtu iza naziva fronte upišite boju kojom se ta fronta prikazuje na sinoptičkoj karti.

Hladna fronta: _____ boja

Okludirana fronta: _____ boja

Topla fronta: _____ boja

- 1** **33.** U podnožju planine na 0 m nadmorske visine temperatura zraka iznosi 13 °C. Uz prosječan pad temperature u troposferi, na 400 m nadmorske visine očekivana temperatura zaokruženo na cijeli stupanj iznosi _____ °C.